Uppsala kommun

UPPSALA UNIVERSITET

Uppsala kommun, LF Forskningsstiftelse och Uppsala universitet
Rapport

Datum:
2026-11-23

Diarienummer:
KSN-2026-03817

Trygghet och gemenskap i Uppsala

1. Varför en ny undersökning om trygghet och gemenskap?

Uppsala kommun har vart tredje år sedan 2018 undersökt hur trygga invånarna känner sig. De tre tidigare undersökningarna har varit omfattande och handlat om uppsalabornas oro för att utsättas för brott, deras erfarenheter av brott samt problem i bostadsområdena. Knappt 40 procent av de tillfrågade har svarat, vilket är relativt högt jämfört med många liknande undersökningar. Men vilka är det då som svarar och, framför allt, vilka är det som inte svarar? Och går det att få fler att delta?

Uppsala universitet och Uppsala kommun har samarbetat på olika sätt under lång tid. Genom forskningsmiljön Urban Lab har samarbetet fördjupats, och nu har kommunen och universitetet tillsammans genomfört en ny undersökning om trygghet, tillit och gemenskap – frågor som ofta diskuteras i samhället. Vi vill ta reda på hur mycket uppsalaborna litar på andra människor, hur trygga de känner sig och vilka platser de upplever som särskilt otrygga. Vi vill också se hur deras upplevelser stämmer överens med kommunens bild av läget i olika delar av Uppsala.

Samtidigt vill vi lära oss mer om hur man kan få fler att svara på enkäter och vilka som väljer att delta. Är det de som känner sig mest otrygga som svarar, eller de som känner sig ganska trygga? Är personer som litar mycket på andra mer benägna att svara? Och går det att uppskatta vad de som inte deltog skulle ha svarat?

Undersökningen har genomförts i samarbete mellan Uppsala kommun och Uppsala universitet, med ekonomiskt stöd från LF Forskningsstiftelse.

2. Så här gjordes undersökningen

Enkäten skickades till 15 000 slumpmässigt utvalda personer som var 18 år eller äldre i början av 2026 och bodde i Uppsala tätort. Hälften erbjöds tre Trisslotter värda 90 kronor som belöning för att svara, medan den andra hälften inte erbjöds någon belöning. Syftet var att undersöka hur belöningar påverkar svarsfrekvensen och vilka som svarar.

Enkäten uppskattades ta 1–2 minuter att besvara och erbjöds på sju språk – svenska, engelska, finska, arabiska, farsi, somaliska och dari. Den kunde besvaras digitalt eller på papper. Deltagarna kontaktades i upp till fem omgångar: först via brev, därefter via Kivra eller brev (om personen inte använder Kivra), sedan med en pappersenkät per post, följt av ytterligare ett utskick via Kivra eller brev och slutligen via brev. Personer med registrerade telefonnummer kunde dessutom få tre sms-påminnelser, alltså totalt upp till åtta kontaktförsök. Varje nytt utskick skickades endast till dem som ännu inte hade svarat.

Enkäten innehöll sex frågor, varav två med underfrågor, om tillit, trygghet, livstillfredsställelse, synen på det egna bostadsområdet och viljan att hjälpa andra i en kris. Svaren angavs på en skala från 0 till 10. Enkäten avslutades med en frivillig fritextfråga där deltagarna kunde ange och beskriva platser som de upplevde som otrygga. Enkätinbjudan finns i bilaga 1 och enkätfrågorna i bilaga 2.

Datainsamlingen genomfördes av Institutet för kvalitetsindikatorer, som upphandlad leverantör, mellan den 2 februari och den 7 april 2026. Undersökningen etikprövades av Etikprövningsnämnden i

förväg. Bakgrundsuppgifter om både svarande och icke-svarande hämtades från Statistiska centralbyrån (SCB), bland annat om kön, ålder, födelseland (grupperat), inkomst och valdeltagande (se bilaga 3 för samtliga variabler). Uppgifterna avidentifierades för att skydda deltagarnas identitet. Resultaten har därefter analyserats i samarbete mellan Uppsala universitet och Uppsala kommun.

3. Trygghet och gemenskap

3.1 Vilka känner sig mindre trygga?

Hur ser då den upplevda tryggheten ut i Uppsala? Och skiljer den sig mellan olika grupper? I undersökningen ställdes frågan om man har låtit bli att gå ut ensam på kvällen eller natten av oro för att det inte är säkert. Det är en etablerad fråga för att mäta upplevd trygghet i offentliga miljöer.

Figur 1 visar hur tryggheten varierar mellan olika befolkningsgrupper. Vi ser att den genomsnittliga tryggheten är lägre bland kvinnor, personer över 65 år och personer som inte röstade i valen 2022.Tryggheten är också lägre bland personer födda utanför EU och de nordiska länderna (även Norge och Island ingår alltså i denna kategori, men framöver i rapporten förkortas detta till endast EU).

Den tydligaste skillnaden finns mellan kvinnor och män. På skalan 0-10 anger kvinnor en genomsnittlig trygghet på 6,3 jämfört med 8,1 för män. Att kvinnor känner sig mindre trygga än män när de går ut på kvällen eller natten är ett återkommande resultat i såväl nationella som lokala trygghetsundersökningar, även i Uppsala kommuns tidigare undersökningar. Bland kvinnor under 25 år är den genomsnittliga tryggheten 6,1 och bland kvinnor över 65 år är den ännu lägre, 5,8.

Figur 1. Upplevd trygghet i olika befolkningsgrupper

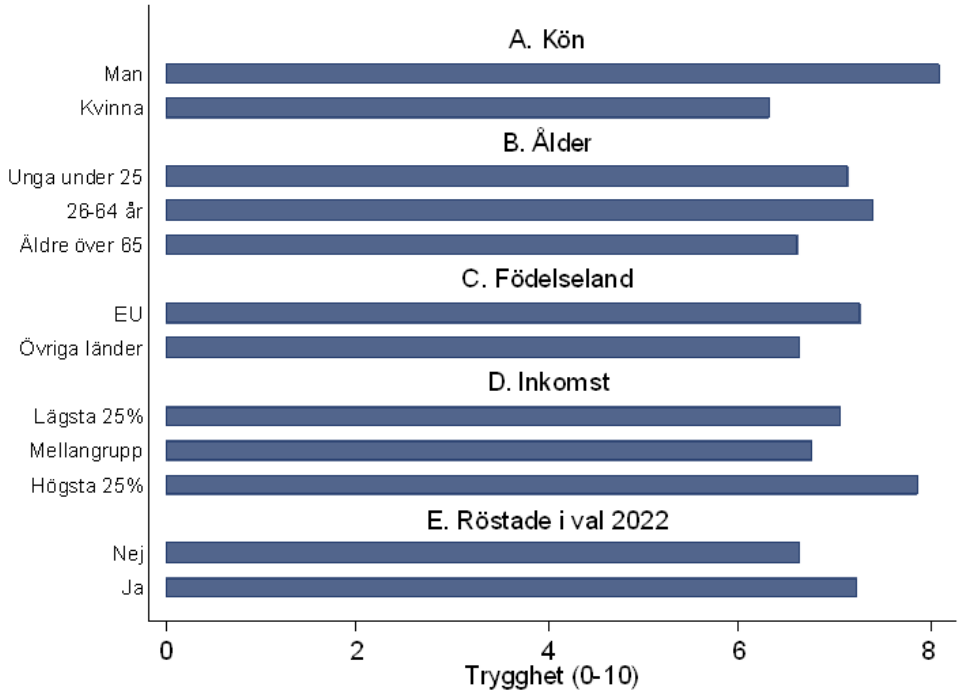

Är den lägre upplevda tryggheten bland kvinnor kopplad till andra attityder? Figur 2 visar hur svar på de andra enkätfrågorna skiljer sig mellan kvinnor och män. Vi ser små skillnader i olika former av tillit, bland annat till grannar, samt i livstillfredsställelse. Skillnaden i upplevd trygghet sticker därmed ut och kan hänga samman med oro för den egna säkerheten i offentliga miljöer.

Figur 2. Enkätutfall efter kön

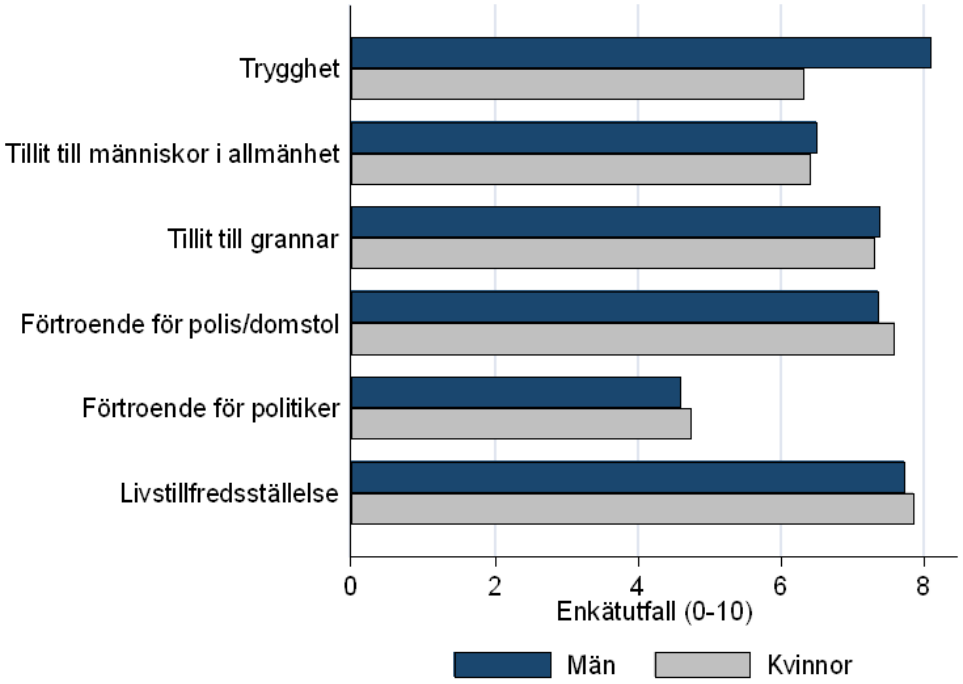

3.2 Vilka skulle hjälpa främlingar i en kris?

Ett konkret uttryck för samhällets beredskap och gemenskap är människors vilja att hjälpa personer de inte känner vid en samhällskris, till exempel vid en översvämning eller ett längre strömavbrott. Figur 3 visar hur denna hjälpvilja varierar beroende på socioekonomisk bakgrund, upplevd trygghet och förtroende för samhällsinstitutioner som polis och domstolar. Till att börja med ser vi generellt en hög vilja att hjälpa främlingar i kris. Vi ser en större vilja att hjälpa bland personer födda utanför EU, personer som känner sig trygga och personer med högt förtroende för samhällsinstitutioner. Upplevd trygghet och förtroende för samhällsinstitutioner tycks alltså hänga samman med viljan att hjälpa andra och därmed med samhällets beredskap inför kriser.

Figur 3. Viljan att hjälpa främlingar i en kris i olika grupper

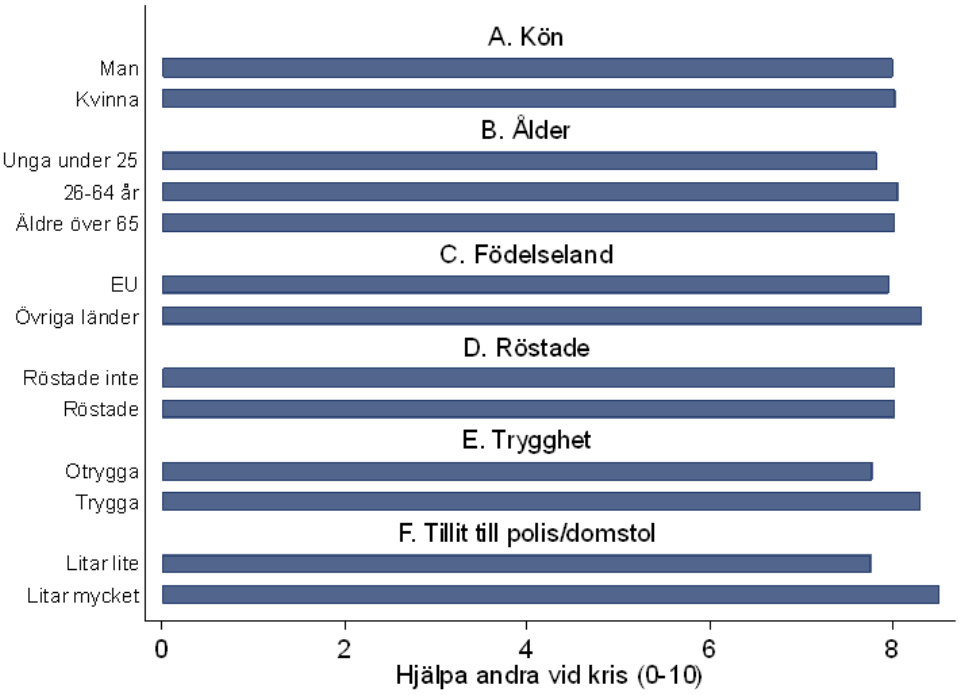

3.3 Hur varierar trygghet och gemenskap mellan stadsdelar?

Ett mönster i enkätsvaren är att personer som har hög tillit till andra människor, litar på sina grannar och gärna skulle rekommendera sitt bostadsområde till en vän också upplever större trygghet. Trygghet och tillit hänger alltså nära samman. Den upplevda tryggheten är dessutom nära kopplad till den egna stadsdelens karaktär, både den fysiska miljön och människorna som bor där. Upplevd trygghet, tillit till grannar och viljan att rekommendera området fångar därför olika men närliggande aspekter av grannskapskvaliteten. För att sammanfatta dessa aspekter skapar vi ett grannskapsindex baserat på de tre frågorna. Vi beräknar först genomsnittet av svaren för varje individ och därefter medelvärdet bland de svarande i respektive stadsdel. Indexet används som ett samlat mått på trygghet och gemenskap och är kodat så att högre värden innebär mer av trygghet respektive gemenskap.

Figur 4 visar en karta över Uppsalas stadsdelar, där färgerna representerar grannskapsindexet. Områden med lägre värden visas i gula och orange toner och områden med högre värden i gröna toner. Värdena ligger mellan 6,3 och 9,0 på en skala från 0–10. Skillnader finns alltså mellan områden, men det finns inga områden som hamnar i den undre halvan av skalan. I bilaga 4 visar vi en motsvarande karta över den genomsnittliga tryggheten i varje stadsdel.

I bilaga 5 finns en lista med alla stadsdelars namn och nummer (de som syns på kartan) samt genomsnittligt värde på samtliga frågor i enkäten. I listan finns också grannskapsindexet för alla områden, svarsfrekvens och antalet svarande.

Figur 4. Karta över grannskapsindex per stadsdel

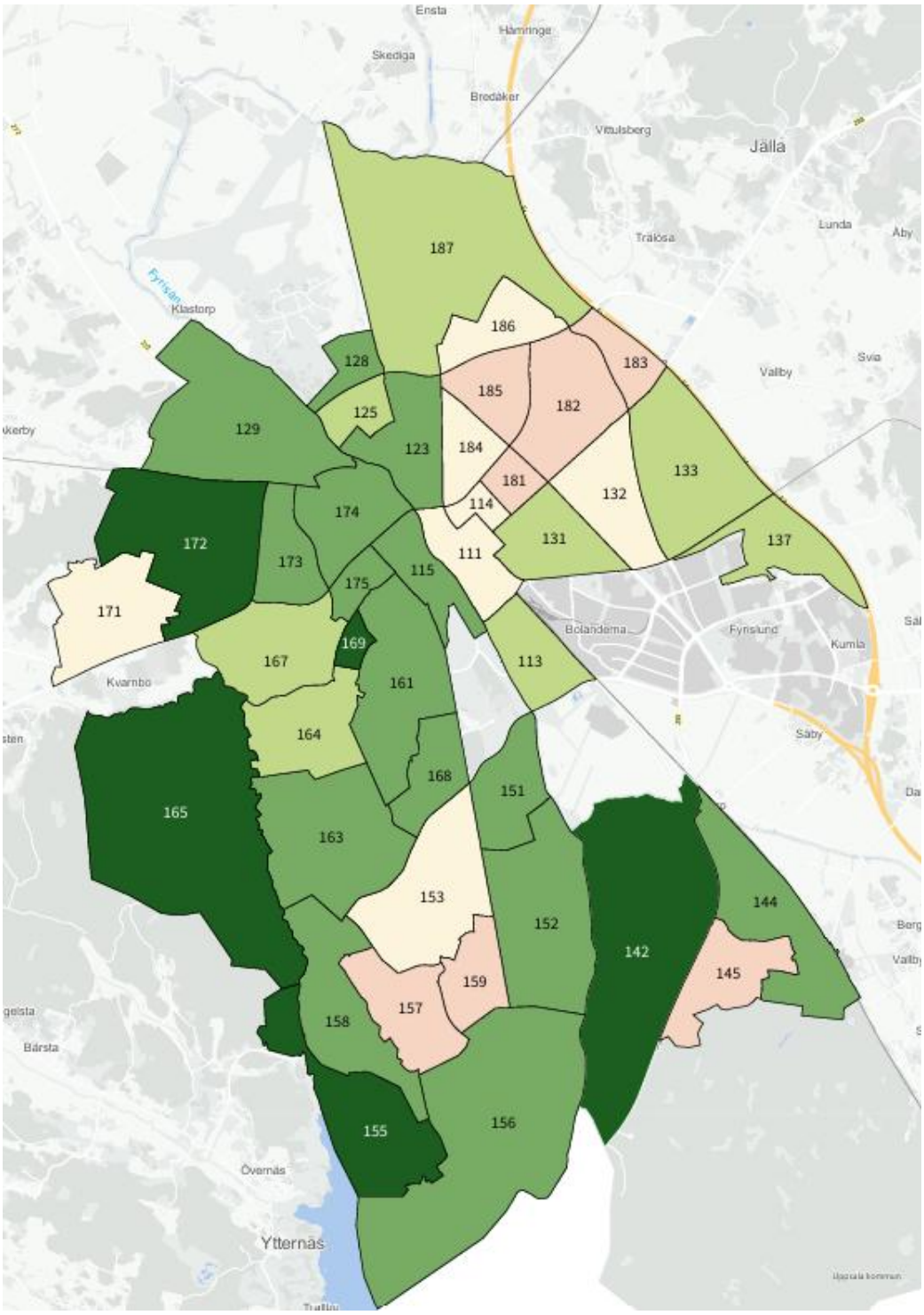

Siffrorna på kartan motsvaras av ett stadsdelsnamn, se bilaga 5. Stadsdelstillhörighet har bestämts utifrån individernas postnummer i början av 2026. Stadsdelar med färre än tio svarande har utelämnats.
Färgerna symboliserar ett värde på grannskapsindex skala 0-10.

Värde	Färg
≤ 6,9	Ljus orange
7,0–7,4	Ljusgul
7,5–7,9	Gulgrön
8,0–8,4	Mellangrön
≥ 8,5	Mörkgrön

I figur 5 undersöker vi sambandet mellan grannskapsindexet och svar på enskilda frågor i enkäten. Varje punkt representerar en stadsdel och punktens storlek motsvarar antalet svarande. En brant lutning på linjen visar på ett starkt samband. Det syns tydligt att de tre variablerna som ingår i indexet – upplevd trygghet, tillit till grannar och viljan att rekommendera sitt bostadsområde – har ett starkt positivt samband (panel A–C). Vi ser också ett positivt samband mellan grannskapsindex och generell tillit till andra människor (panel D). Detta kan bero på att boendemiljön har betydelse för tilliten, men också på att människor med hög tillit i större utsträckning bosätter sig i vissa områden eller på andra bakomliggande faktorer. Även livstillfredsställelsen är högre i områden med högt grannskapsindex (panel E), medan vi inte ser något tydligt samband mellan grannskapsindexet och viljan att hjälpa andra vid en samhällskris (panel F).

Figur 5. Grannskapsindex och enskilda enkätutfall

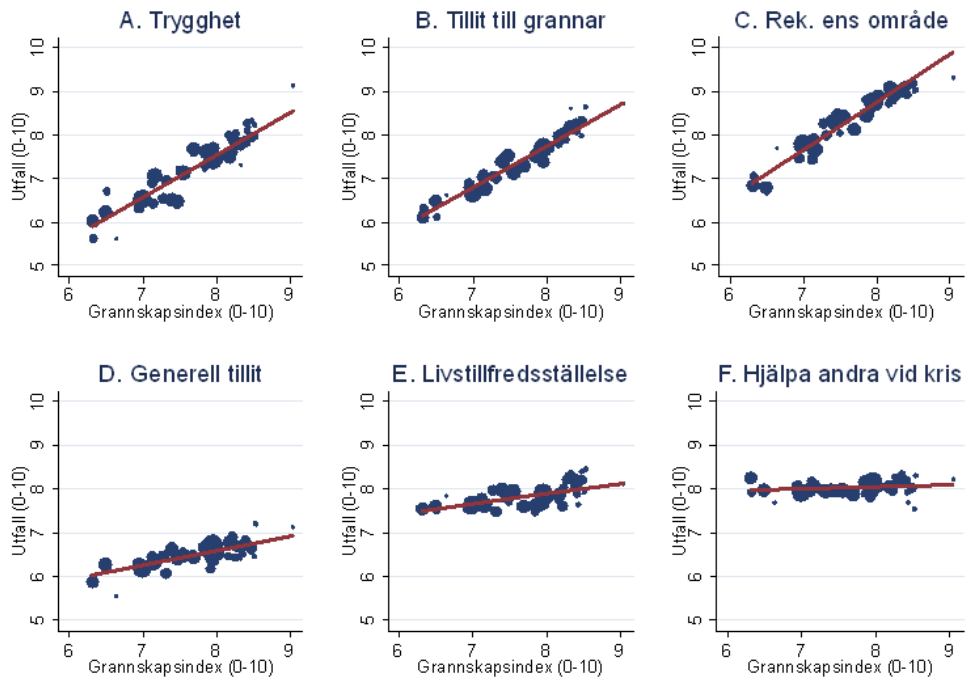

3.4 Vilka platser pekas ut som otrygga? Av vilka?

För att få en tydligare bild av den upplevda tryggheten i Uppsala avslutades enkäten med en öppen fritextfråga. De svarande fick möjlighet att ange särskilda platser som de upplevde som obehagliga eller otrygga att vistas på och att beskriva varför. Drygt 5 000 fritextsvar lämnades, men alla innehöll inte uppgifter om platser eller orsaker till otrygghet. Många svarande framhöll i stället att de känner sig trygga i Uppsala.

Vissa befolkningsgrupper var underrepresenterade bland de svarande i undersökningen, exempelvis personer födda utanför EU, unga under 25 år och personer med lägre inkomster. Dessa grupper lämnade också fritextsvar i lägre utsträckning. Fritextsvaren ger därför en mindre representativ bild än svaren på enkätens övriga frågor. Samtidigt var personer som känner sig otrygga mer benägna att lämna fritextsvar. Se mer under avsnitt 4 om deltagande och representativitet. Eftersom kommunens mål är att alla invånare ska känna sig trygga är det särskilt värdefullt att förstå vad som ligger bakom otryggheten hos dem som upplever den. Fritextsvaren utgör därför ett viktigt underlag för kommunens trygghetsskapande arbete, trots begränsningar i sin representativitet.

Det är också viktigt att betona att fritextsvaren speglar de svarandes upplevelser, inte den faktiska brottsrisken på de platser som nämns. Det framgår inte alltid om upplevelserna bygger på egna erfarenheter eller på andrahandsuppgifter. Vissa hänvisar uttryckligen till det de har hört eller läst, medan andra beskriver sina egna erfarenheter. I analysen nedan räknar vi en plats som omnämnd så länge den inte uttryckligen beskrivs i positiva termer, exempelvis som trygg. En person kan nämna flera olika platser, vilka då räknas som separata omnämnanden. Om samma person nämner en viss plats flera gånger räknas den däremot bara en gång. Antalet omnämnanden av en plats motsvarar därmed antalet personer som har nämnt den.

Figur 6 visar de typer av platser som oftast nämns som otrygga av män respektive kvinnor. Centrum och innerstad, gator och trafikmiljöer samt parker och grönområden är de vanligaste kategorierna. Kvinnor nämner samtliga typer av platser oftare än män.

Figur 6. Typer av platser som oftast nämns som otrygga

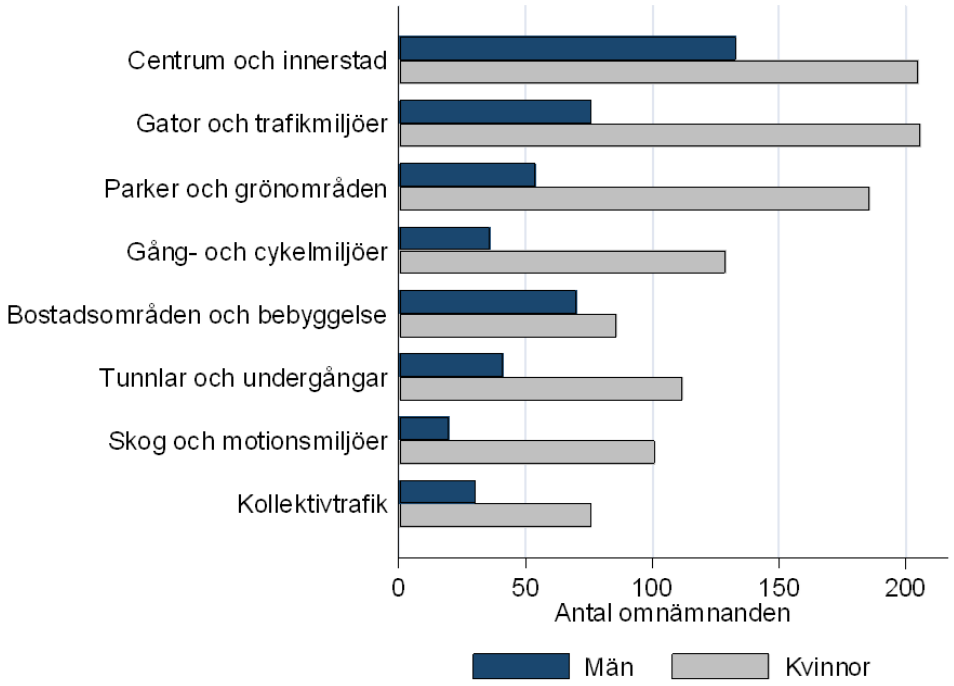

Figur 7 visar i stället de namngivna platser som oftast nämns som otrygga. Centralstationen är den plats som nämns oftast. I centrala Uppsala lyfts även Stora torget, Vaksala torg, Dragarbrunnsgatan, gågatan och närliggande gränder fram. Bland parkerna nämns främst Frodeparken, Stadsskogen och Källparken. De bostadsområden som oftast nämns är Gottsunda, Gränby, Stenhagen och Sävja. Det finns också tydliga könsskillnader: kvinnor nämner oftare centrala platser och parker, medan män oftare nämner bostadsområden. Utöver vad som illustreras i figuren ovan visar fritextsvaren att de yngre oftast nämnde Gottsunda, följt av Centralstationen. Bland de äldre är Centralstationen mest framträdande, men även centrala Uppsala och Gottsunda nämns ofta.

Figur 7. Namngivna platser som oftast nämns som otrygga

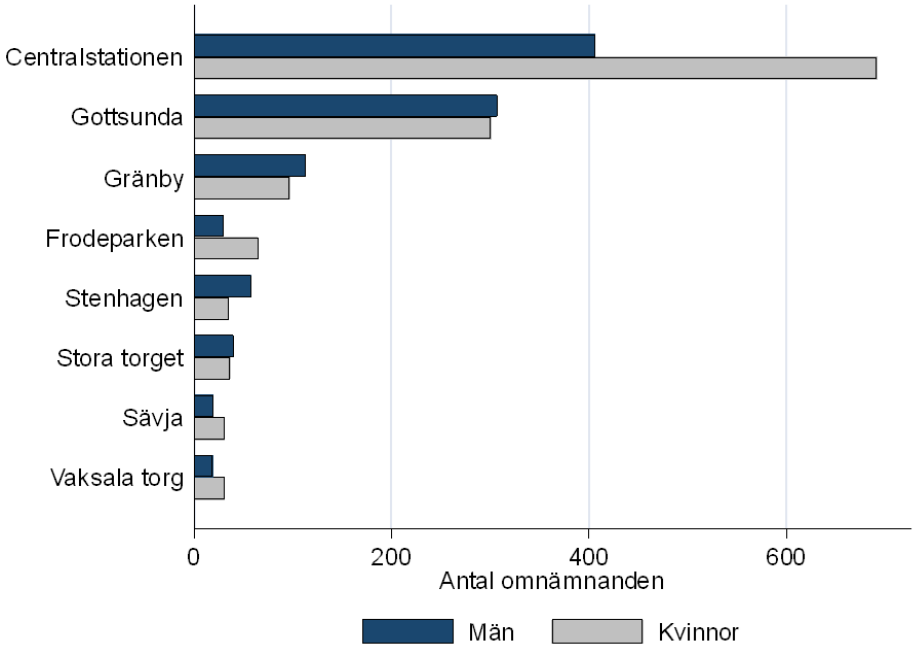

Känslan av otrygghet är främst kopplad till kvällar och nätter, när det är mörkt och färre människor rör sig. Platser som upplevs som trygga dagtid kan då kännas obehagliga att vistas på. I centrum handlar oron framför allt om tider då verksamheter har stängt eller när kroglivet pågår. Återkommande orsaker som nämns i fritextsvaren är folktomma stråk, stök och bråk, grupper av personer som samlas, alkohol- eller drogpåverkade personer, oönskade kontakter samt en allmänt hotfull stämning. I Gottsunda handlar oron främst om föreställningar om gäng, kriminalitet och våldshändelser, men också om egna erfarenheter av möten med grupper av personer och om en hotfull stämning.

Figur 8 visar andelen av alla omnämnande som kommer från boende som uppger att deras egen stadsdel är otrygg. Det är i huvudsak samma områden som oftast anges som otrygga av Uppsalaborna i stort, men antalet omnämnanden är betydligt färre. Exempelvis nämner 37 boende i Gottsunda sitt eget område som otryggt, jämfört med totalt 608 Uppsalabor som nämner Gottsunda som otryggt. Figuren visar att endast 7 procent av dem som anger Gottsunda som otryggt själva bor där (varav 3,6 procent är från män och 3,3 procent är från kvinnor). Liknande andelar ser vi för Centralstationen och Gränby, medan 13 procent av de som nämner Stenhagen och 18 procent av de som nämner Sävja själva bor i dessa områden (summerade siffror från både män och kvinnor). Vår tolkning är att uppfattningen om framför allt Gottsunda och Gränby som otrygga platser i högre grad påverkas av den allmänna bilden av dessa platser, snarare än enbart av de boendes egna upplevelser. För Centralstationen kan det troligen vara båda delarna, då många passerar Centralstationen i sin vardag utan att själva bo i centrala Uppsala.

Figur 8. Andel av omnämnanden som kommer från boende i området

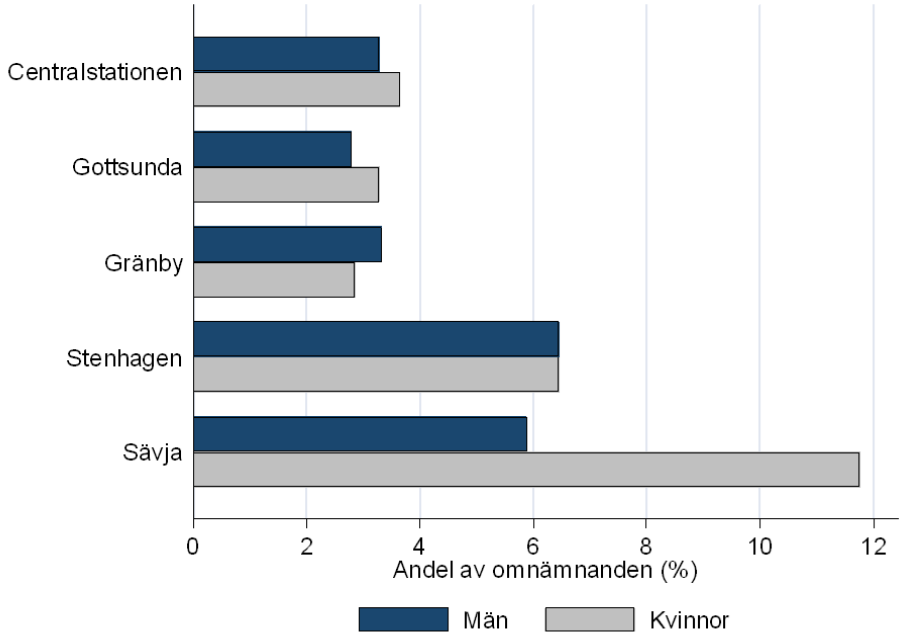

4. Deltagande och representativitet

4.1 Ger påminnelser och belöningar fler svar?

Efter att ha presenterat resultaten för Uppsalabornas upplevda trygghet undersöker vi nu närmare vilka som har svarat på enkäten. Kan vi säga att enkäten är representativ och går att lita på?

Svarsfrekvensen i undersökningen var 61 procent. Det kan jämföras med 38 procent i den senaste längre trygghetsundersökningen från Uppsala kommun, som genomfördes 2023/2024. Två metoder användes även för att öka antalet svar: påminnelser och belöningar.

Figur 9 visar svarstiden i antal dagar och hur svarsfrekvensen i procent utvecklades. Den tunna linjen visar gruppen som inte fick någon belöning. Den tjocka linjen visar gruppen som fick en belöning med tre Trisslotter som tack för sitt svar. De streckade linjerna markerar när de olika utskicken och påminnelserna skickades.

Figur 9. Svarsfrekvens

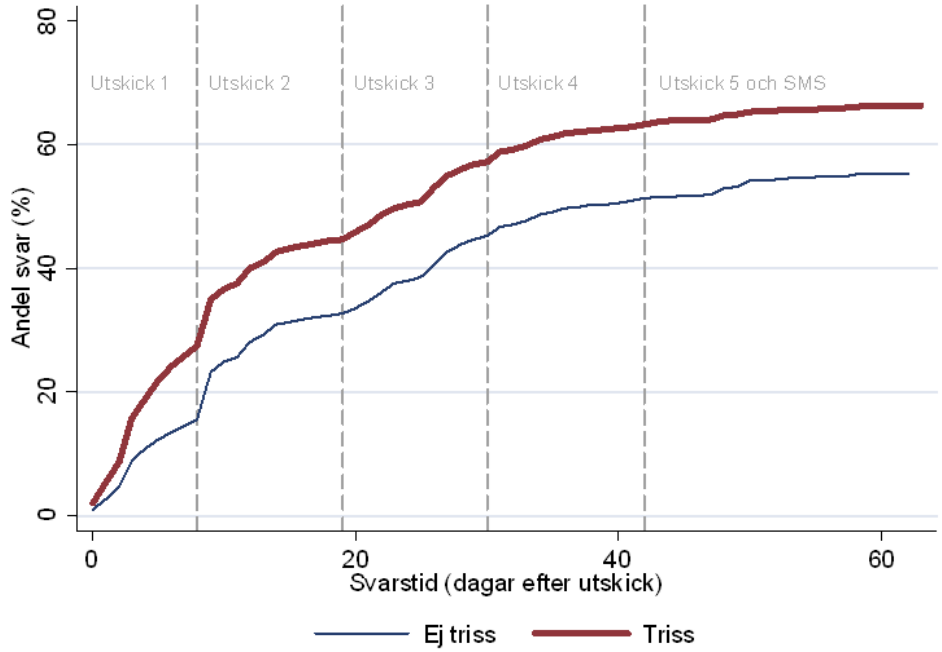

Svarsfrekvensen ökade med tiden, och efter första och andra påminnelsen skedde stora ökningar. Redan efter andra påminnelsen passeras svarsfrekvensen på 38 procent i den förra trygghetsundersökningen 2023/2024, även för de som inte fick någon belöning i form av Trisslotter. Det ger stöd för att en kort enkät har betydelse för hur många som svarar. De ytterligare påminnelserna fångar upp fler svar, men effekten av påminnelser avtar. De sista försöken att få fler att svara genom sms hade i princip ingen effekt alls. Den slutgiltiga svarsfrekvensen i gruppen med belöning låg på 66 procent. I gruppen utan belöning landade svarsfrekvensen på 55 procent.

4.2 Vilka svarar inte?

Eftersom många enkätundersökningar syftar till att ge en representativ bild av befolkningen är det problematiskt om vissa grupper svarar i mindre utsträckning än andra. Figur 10 visar hur svarsfrekvensen skiljer sig mellan olika grupper. De underrepresenterade grupperna bland de svarande är

- män
- unga upp till 25 år
- personer födda utanför EU
- personer med inkomster bland de 25 procent lägsta
- personer som inte röstade i något av valen till riksdag, region och kommun 2022.

Särskilt stora är skillnaderna beroende på födelseland och på om man röstade i minst ett av valen till riksdag, region eller kommun 2022.

Figur 10. Svarsfrekvens i olika befolkningsgrupper

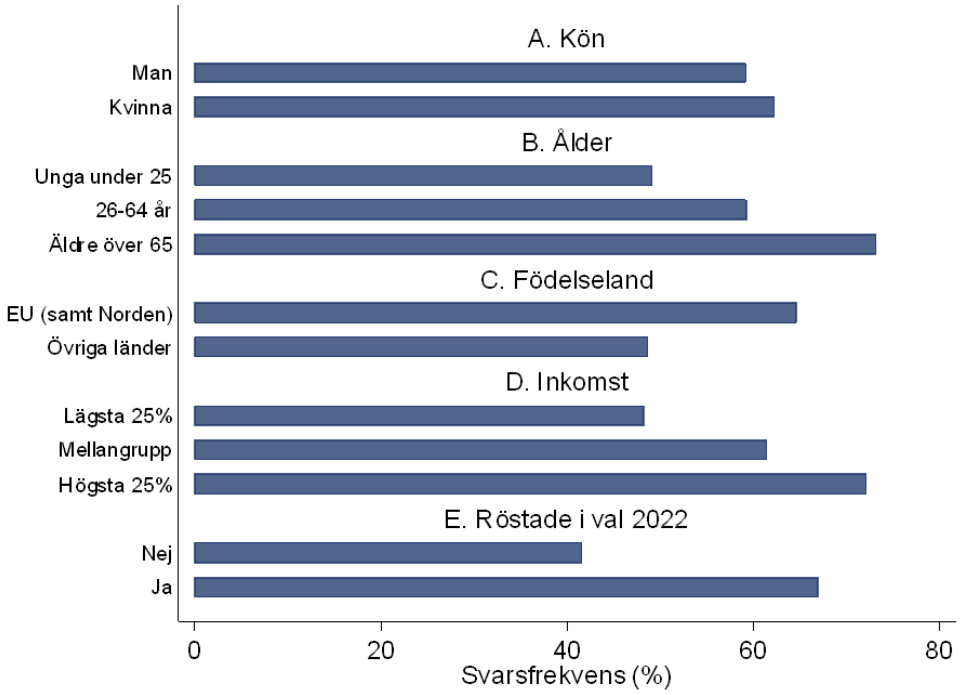

4.3 Speglar enkäten verkligheten?

Ett syfte med belöningar och påminnelser är att få personer som annars inte skulle ha svarat att ändå delta i undersökningen. De som svarar tack vare belöningar eller många påminnelser skulle alltså inte ha svarat utan dessa incitament. De ger oss därför möjlighet att lära oss mer om dem som inte svarar i enkäter, som vanligtvis görs utan dessa incitament. Men det är inte säkert att dessa personer liknar dem som inte svarar alls i vår undersökning, alltså de som inte svarar trots incitamenten. Det beror på vilka grupper som väljer att delta på grund av belöningar och påminnelser.

Eftersom vi har tillgång till registeruppgifter om socioekonomiska förhållanden och valdeltagande, även för dem som inte svarade på enkäten, kan vi jämföra dessa personer med dem som svarade. För de uppgifter som finns i registren har vi alltså ett slags facit. Valdeltagandet är särskilt intressant eftersom det samvarierar med de tillitsfrågor vi studerar.

I figur 11 jämför vi tre grupper med olika svarsbenägenhet bland de individer som är födda utanför EU (vi exemplifierar med denna befolkningsgrupp då de svarade i lägre utsträckning på enkäten och därmed är underrepresenterade):

- Personer som svarar efter få påminnelser
- Personer som svarar först efter minst tre påminnelser
- Personer som inte svarar alls, trots upprepade påminnelser

Figur 11. Individer som svarar respektive inte svarar vid påminnelser och belöningar bland de som är födda utanför EU

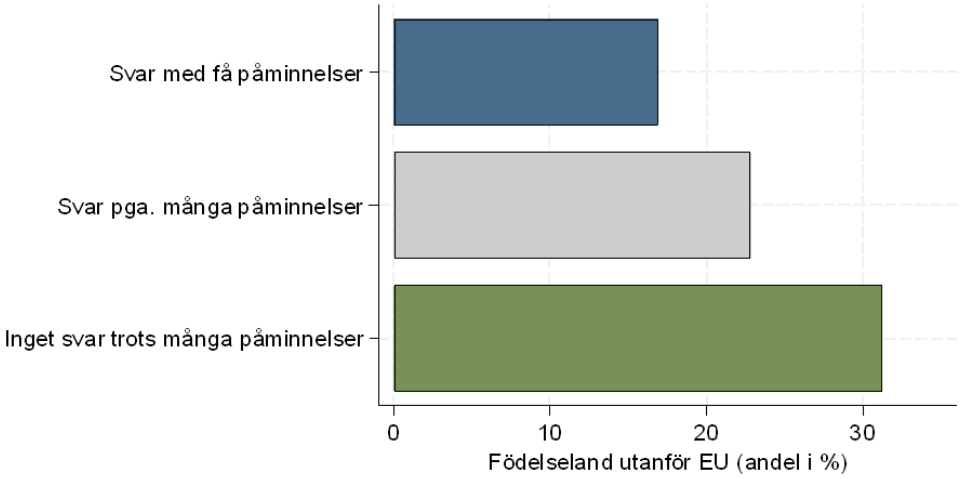

Diagrammet ovan visar ett tydligt trappstegsmönster där andelen födda utanför EU ökar från den första till den tredje stapeln. I den översta stapeln är det en relativt låg andel som svarat, det är alltså få födda utanför EU som svarar med få påminnelser. I mellanstapeln ser vi att andelen svarande ökar, dvs. de som är födda utanför EU svarar i större utsträckning när de har fått många påminnelser, och överensstämmer bättre med den andel av de som är födda utanför EU som inte svarar alls.

Det viktiga att notera här är alltså att även om det är en stor skillnad mellan de som svarar tidigt (första stapeln) och de som inte svarar alls (tredje stapeln), så är skillnaden mindre mellan de som svarar efter många påminnelser och de som inte svarar alls. Många påminnelser bidrar därmed till att fånga upp fler personer födda utanför EU, som annars är underrepresenterade bland dem som svarar.

Detta mönster gäller även för andra bakgrundsfaktorer. Påminnelser får även andra underrepresenterade grupper att svara i högre utsträckning, bland annat låginkomsttagare och de som inte röstade i valen 2022.

I figur 12 gör vi en motsvarande jämförelse för belöningar i form av Trisslotter. Bland de som är födda utanför EU jämför vi personer som svarar utan belöning, personer som svarar tack vare belöningen och personer som inte svarar trots belöningen.

Figur 12. Grupper som svarar respektive inte svarar vid påminnelser och belöningar

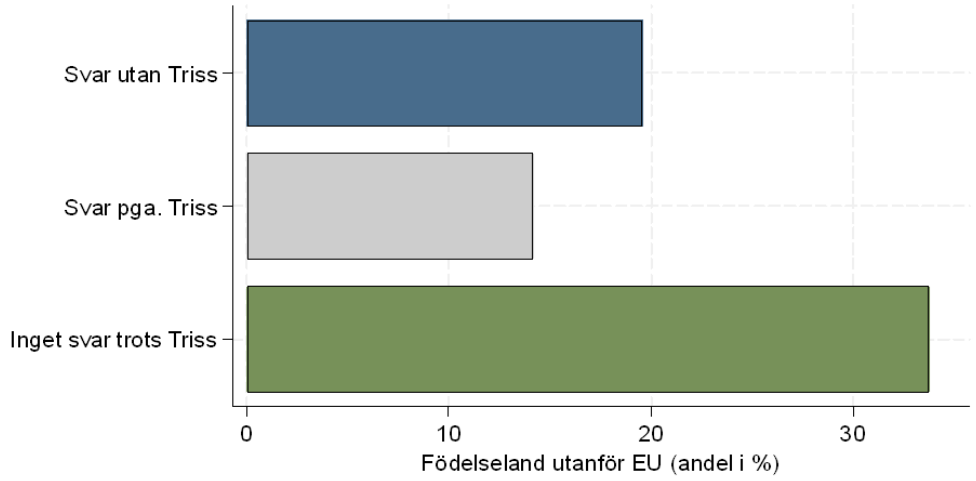

Här ser vi inte samma trappstegsmönster som för påminnelser. Belöningen lockar i stället främst personer födda inom EU, där mellanstapeln visar att andelen födda utanför EU är låg bland de som svarar p.g.a. belöning. Andelen födda inom EU är en grupp som redan är överrepresenterad bland de svarande. Belöningen förstärker därmed skevheten i vilka som svarar.

Detta visar att påminnelser ger oss svar från personer som i högre grad liknar dem som inte svarar alls. Detta är användbart på tre sätt:

- Minska skevhet: Påminnelser får fler personer från underrepresenterade grupper att svara, vilket gör att de svarande bättre speglar befolkningen.
- Upptäcka skevhet: Om de som svarar efter många påminnelser skiljer sig mycket från dem som svarar tidigt och det därmed inte verkar vara slumpmässigt vilka som svarar, kan det tyda på att även de som aldrig svarar också skiljer sig från dem som svarar tidigt. Detta skulle innebära att de som inte svarar skiljer sig från hela gruppen av svaranden.
- Korrigera skevhet: Genom att använda information om dem som svarar efter många påminnelser kan vi uppskatta vad de som aldrig svarar skulle ha svarat och därmed få en mer rättvisande bild av befolkningen som helhet.

Mer djuplodande analyser från forskarna som gjort denna undersökning visar att påminnelser generellt fungerar bättre än belöningar för att upptäcka skevheter i flera socioekonomiska faktorer samt i valdeltagandet. I den kommande forskningsrapporten från Uppsala universitet utvecklas också en metod för att korrigera skevheter med hjälp av dem som svarar efter flera påminnelser. Metoden är särskilt användbar när undersökningen visar tydliga skillnader mellan dem som svarar och dem som inte svarar. Sammantaget visar resultaten att påminnelser fungerar väl för att minska, upptäcka och korrigera skevheter när det gäller födelseland.

I praktiken är vi ofta mest intresserade av enkätsvar om föreställningar, värderingar, preferenser och beteenden som är svåra eller omöjliga att mäta med registeruppgifter. För dessa frågor har vi inget facit på vad de som inte svarar skulle ha uppgett. Men våra metoder kan ändå användas för att upptäcka tecken på skevheter och korrigera dem.

Figur 13 visar hur svaren på frågan om tillit till människor i allmänhet skiljer sig mellan grupperna. Vi ser att tilliten är ungefär lika hög bland dem som svarar tidigt och dem som svarar först efter många påminnelser. Det tyder på att tilliten inte varierar särskilt mycket med benägenheten att svara på

enkäten och att svaren därför kan ge en relativt representativ bild av hela befolkningens tillit. Vi finner liknande resultat för de övriga enkätfrågorna.

Figur 13. Tillit i olika svarsgrupper

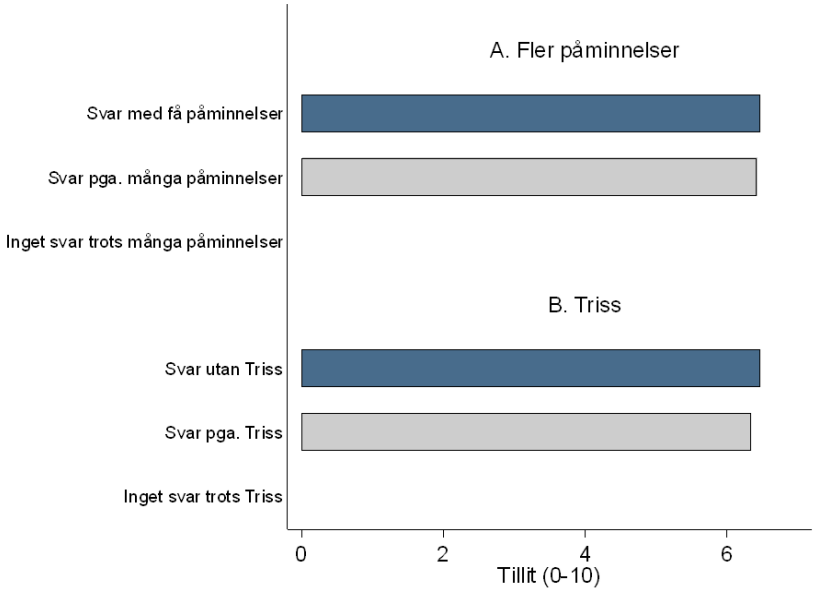

Om vi återkommer till frågan om huruvida enkäten speglar verkligheten kan vi svara: troligen ganska väl. Utifrån analysen över vilka som svarar och vilka som inte svarar kan vi dra tre huvudsakliga slutsatser:

- **Påminnelser är användbara för att upptäcka och minska skevheter.** Belöningar fungerar sämre i vår undersökning då de får överrepresenterade grupper att svara i än högre utsträckning och vi rekommenderar därför inte att sådana används i framtida liknande undersökningar.
- **Skevheter i vilka som svarar behöver inte innebära att enkätsvaren är missvisande.** Trots tydliga skillnader mellan svarande och icke-svarande när det gäller socioekonomiska förhållanden och valdeltagande finner vi få tecken på motsvarande skevheter i frågor om tillit och trygghet.
- **Resultaten ger stöd för enkätsvarens tillförlitlighet.** Vi finner inga tydliga tecken på att det systematiskt skeva bortfallet vi finner för bakgrundsfaktorerna och valdeltagande leder till skeva enkätsvar. Det ger också visst stöd för tillförlitligheten i tidigare och framtida undersökningar.

4.4 Vilka lämnar fritextsvar och fångas de otryggas röster upp?

Av de knappt 10 000 personer som svarade på enkäten lämnade nästan hälften även fritextsvar. Det är en betydligt högre andel och antal än den föregående trygghetsundersökningen 2023/2024.

De grupper som var underrepresenterade bland de svarande lämnade också fritextsvar i lägre utsträckning. Det gäller framför allt unga under 25 år, personer födda utanför EU, låginkomsttagare och personer som inte röstade i valen 2022. Skevheterna i vilka som svarar förstärks alltså när vi ser till vilka som även lämnar fritextsvar.

Figur 14 visar hur påminnelser och belöningar påverkar andelen som lämnar fritextsvar. Belöningar ökar denna andel avsevärt. Många fritextsvar kommer också tidigt, redan under de två första utskicken, innan ytterligare påminnelser skickas.

Figur 14. Belöningar, påminnelser och fritextsvar

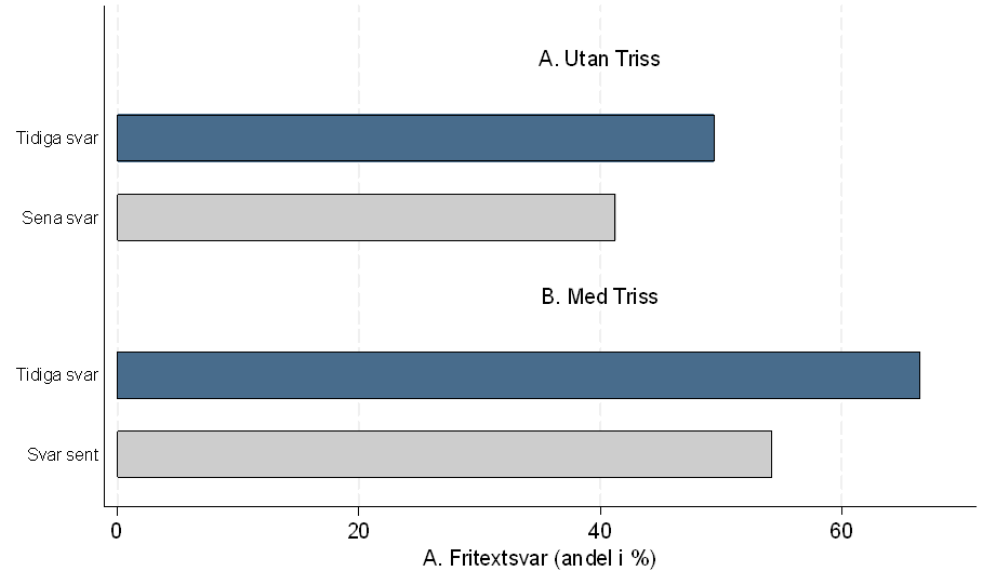

Figur 15 visar hur den upplevda tryggheten varierar bland de som lämnar fritextsvar beroende på när man svarar och om man erbjuds en belöning. Den vertikala streckade linjen visar den genomsnittliga tryggheten bland alla svarande (7,2). Vi ser att tryggheten är lägre bland dem som lämnar fritextsvar, oavsett när de svarar eller om de har erbjudits en belöning. Personer som känner sig mer otrygga lämnar alltså fritextsvar i högre utsträckning.

Figur 15. Trygghetsnivå bland de som lämnar fritextsvar

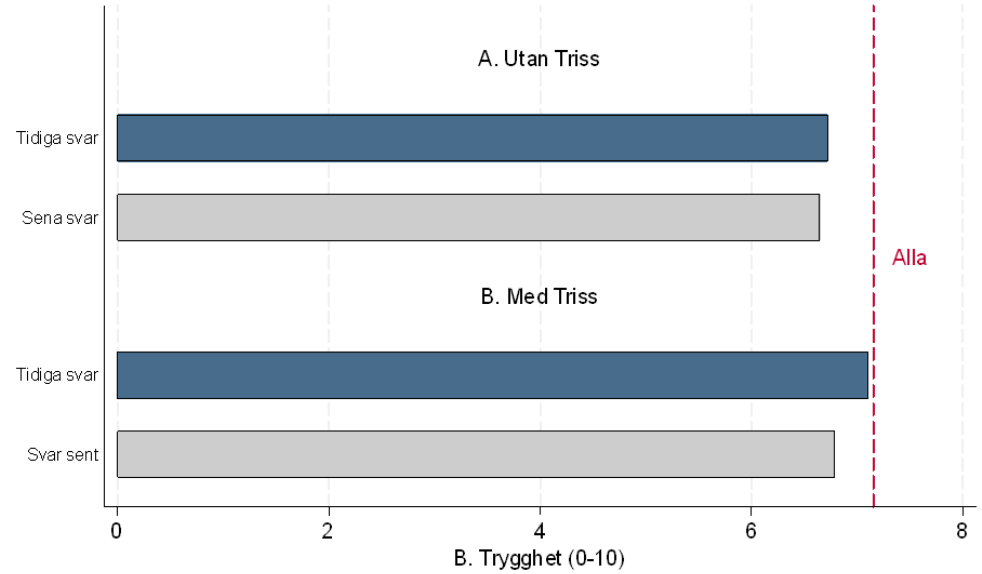

Tryggheten är lägst bland dem som lämnar fritextsvar utan belöning. Belöningar leder visserligen till betydligt fler tidiga fritextsvar (första stapeln i figur 14 panel B), men dessa personer uppger samtidigt

en klart högre trygghet (motsvarande stapel i figur 15 panel B). Resultaten tyder därmed på att personer som känner sig otrygga och vill göra sin röst hörd genom fritextsvar i stor utsträckning gör det tidigt, oavsett om de erbjuds en belöning.

5. Hur används resultaten i kommunens arbete?

Vi ser hur den upplevda tryggheten varierar mellan olika stadsdelar. Undersökningen visar också hur trygghetskänslan samspelar med tilliten till människor i den egna stadsdelen och med trivseln där. Det ger värdefull kunskap om Uppsala och kompletterar andra underlag och statistik om exempelvis inkomster, utbildning och arbetsmarknad.

Fritextsvaren om platser som upplevs som särskilt otrygga eller obehagliga utgör ett omfattande material som kan användas tillsammans med kommunens lägesbilder för Uppsala. Svaren ger ett konkret underlag för trygghetsskapande insatser, exempelvis hur platser kan utformas och skötas samt vilka förbättringar som efterfrågas.

Denna undersökning har gett nya insikter och samlat in värdefull kunskap. Det är tydligt att en kort enkät om ett ämne som upplevs som relevant kan uppnå en relativt hög svarsfrekvens med hjälp av några påminnelser. Belöningar förstärker de skevheter som redan finns bland de som svarar utan att höja svarsfrekvensen så pass mycket att det också motiverar den ökade kostnaden. Resultaten visar därmed att det inte är motiverat att erbjuda belöningar för den här typen av undersökningar.

Genom att uppnå en hög svarsfrekvens, noggrant analysera vilka som inte svarar och tillämpa av en ny metod för att uppskatta vad de som inte svarade sannolikt skulle ha svarat, kan vi dra slutsatsen att undersökningen troligen ger en relativt god bild av Uppsalabornas upplevelser och attityder.

Stort tack till alla som har svarat på enkäten!

Bilaga 1. Inbjudningsbrevet

Trygghet och gemenskap i Uppsala

Uppsala kommun vill veta vad du tycker om trygghet och gemenskap här i Uppsala. Du får svara på en enkät med sju korta frågor. Enkäten tar 1–2 minuter att svara på.

Dina svar är viktiga

Svaren hjälper kommunen i arbetet med att öka tryggheten i Uppsalas bostadsområden.

Det är Uppsala kommun som gör undersökningen tillsammans med Uppsala universitet. Företaget som genomför själva undersökningen är Indikator.

Det är frivilligt för dig att vara med men undersökningen blir bättre om många svarar. Varje svar är viktigt för kommunens arbete med att öka tryggheten. Svaren kommer bara att användas utan namn eller personuppgifter. De kommer också att användas i forskning.

Du deltar genom att följa instruktionerna till höger.

Stort tack på förhand för din medverkan!

Med vänlig hälsning,
Uppsala kommun

Välj ett av följande sätt att besvara enkäten

Internet

Gå in på **www.indikator.org/tg26** och fyll i följande svarskod:

Via QR-kod

Skanna QR-koden med din mobil eller surfplatta

Via post

Vill du hellre besvara enkäten på papper? En pappersenkät skickas till dig inom 2 veckor

Vi hoppas du har möjlighet att svara på frågorna redan idag!

Information och kontaktuppgifter >

Bilaga 2. Enkätfrågorna

6983004763

Uppsala kommun

Trygghet och gemenskap i Uppsala

1. I vilken utsträckning litar du på:

a) Människor i allmänhet

Litar inte alls										Litar helt och hållet
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

b) Människor i ditt bostadsområde

Litar inte alls										Litar helt och hållet
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

2. Hur stort förtroende har du för:

a) Polis och domstol

Inget förtroende										Mycket stort förtroende
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

b) Politiker

Inget förtroende										Mycket stort förtroende
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

3. Hur villig är du att hjälpa människor du inte redan känner om det uppstår en samhällskris, till exempel en översvämning eller ett längre strömavbrott?

Inte alls villig att hjälpa										Mycket villig att hjälpa
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Var god vänd

(IRG25)

3678004761

4. Hur nöjd är du med ditt liv som helhet?

Inte alls nöjd — Mycket nöjd

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

5. Skulle du rekommendera en vän att flytta till ditt bostadsområde?

Absolut inte — Ja, verkligen

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

6. Har det hänt att du låtit bli att gå ut ensam i ditt bostadsområde på kvällen eller natten för att du känt dig otrygg?

Aldrig — Mycket ofta

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

7. Frivillig fråga (*Du får Trisslotterna oavsett om du svarar på denna fråga)*:
Finns det någon särskild plats som du upplever som obehaglig eller otrygg att vistas på? Beskriv så noga du kan vilken plats det är och varför du upplever den som obehaglig eller otrygg.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Vilken e-postadress ska vi skicka de tre Trisslotterna till?

Var god texta tydligt

E-postadress: _____

Har du förlorat ditt svarskuvert?
Skicka enkäten portofritt till:
SVARSPOST
Institutet för kvalitetsindikatorer
204 65 081
400 99 GÖTEBORG

Tack för din medverkan!

(TRG25)

Bilaga 3. Bakgrundsvariabler

Vi samlade in följande bakgrundsvariabler

- Kön
- Ålder
- Födelseland (grupperat)
- Födelselän (för personer födda i Sverige)
- Arbetsinkomst (årlig inkomst före skatt, exklusive kapitalinkomster)
- Kapitalinkomst (årlig inkomst före skatt)
- Inkomst från näringsverksamhet
- Studiemedel (bidrag och lån)
- Antal utbildningsår
- Civilstånd
- Antal barn (0–17 år)
- Boendeform (hyresrätt, bostadsrätt, äganderätt eller annat)
- Inflyttningsdatum till nuvarande adress
- Valdeltagande i valen till riksdag, region och kommun 2022
- Valdeltagande i EU-valet 2024
- Miljöbil (om hushållet äger en miljöbil)
- Välgörenhet (om personen har skänkt pengar till välgörande ändamål)

Bilaga 4. Trygghetskarta

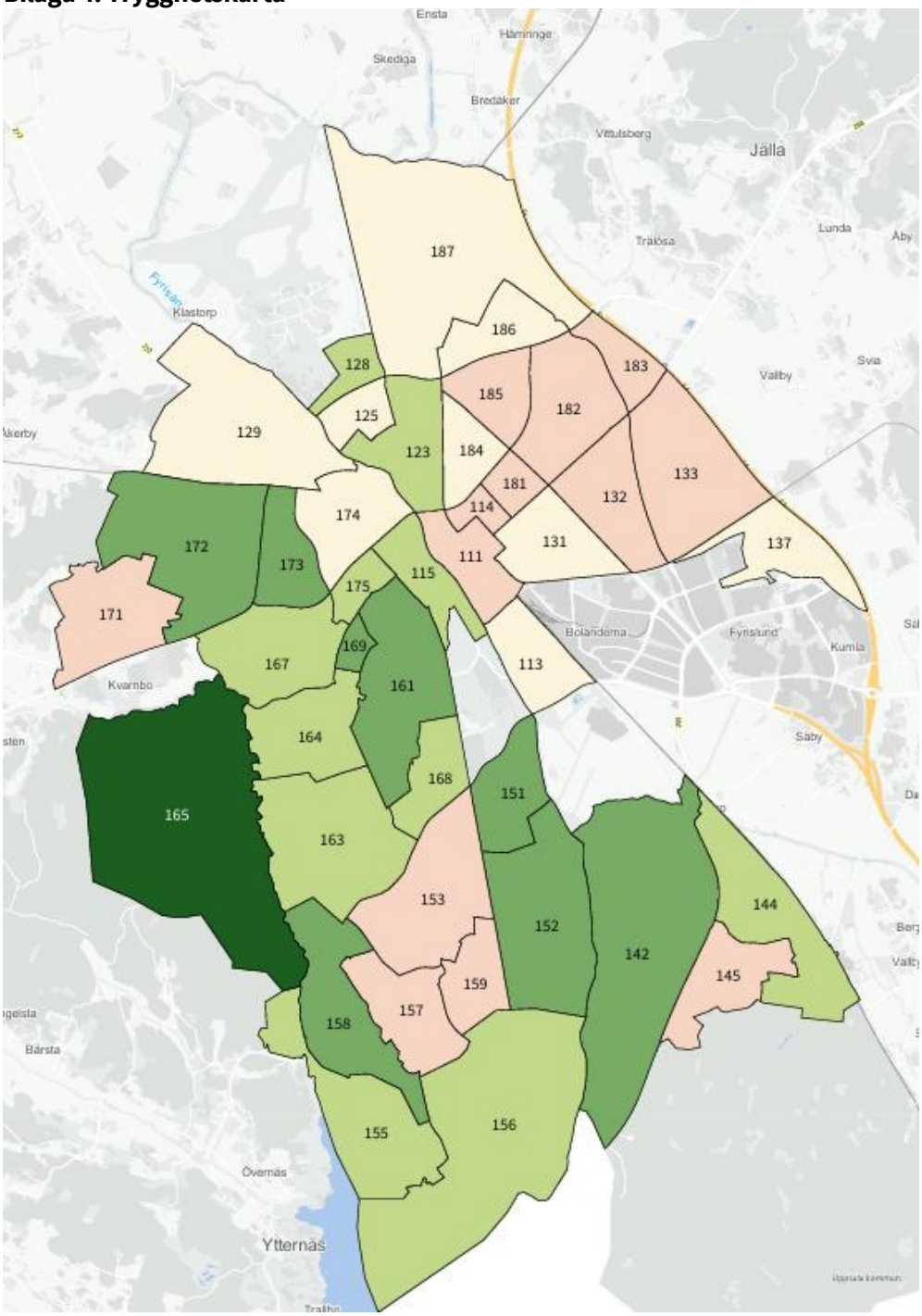

Siffrorna på kartan motsvaras av ett stadsdelsnamn, se bilaga 5. Stadsdelstillhörighet har bestämts utifrån individernas postnummer i början av 2026. Stadsdelar med färre än tio svarande har utelämnats.
Färgerna symboliserar ett värde på frågan ”Har det hänt att du låtit bli att gå ut ensam i ditt bostadsområde på kvällen eller natten för att du känt dig otrygg?”. Skala 0-10. Se bilaga 5 för värden per område.

Värde	Färg
≤ 6,9	Ljus orange
7,0–7,4	Ljusgul
7,5–7,9	Gulgrön
8,0–8,4	Mellangrön
≥ 8,5	Mörkgrön

Bilaga 5. Utfall områdesvis

Stadsdel	Områdeskod	Index	Trygghet	Granntillit	Rek	Tillit	Nöjdhet	Kris-hjälp	Svar%	Svarsantal
Håga	165	9,0	9,1	8,7	9,3	7,1	8,1	8,2	68	17
Vårdsätra	155	8,5	7,9	8,6	9,0	7,2	8,5	8,3	76	35
Berthåga Hällby	172	8,5	8,2	8,3	9,0	6,5	7,9	7,5	71	31
Nåntuna Vilan	142	8,5	8,0	8,3	9,2	6,7	8,2	8,0	70	161
Kungsgärdet	169	8,5	8,3	8,0	9,1	6,5	8,4	8,1	57	35
Ultuna	152	8,4	8,2	8,2	9,0	6,6	7,7	7,7	57	23
Gamla Gottsunda	158	8,4	8,1	8,1	9,1	6,7	8,3	7,9	63	58
Ulleråker	151	8,4	8,3	8,1	8,9	6,7	7,9	8,2	67	94
Norby	163	8,4	7,8	8,2	9,1	6,8	8,1	8,2	76	209
Bergsbrunna	144	8,4	7,8	8,1	9,1	6,5	8,2	8,4	71	71
Librobäck Husbyborg	129	8,3	7,3	8,6	9,1	6,4	8,4	8,1	83	10
Sunnersta	156	8,3	7,8	8,2	9,0	6,7	8,3	8,2	67	299
Rickomberga	173	8,3	8,0	7,9	8,9	6,4	8,2	8,3	66	91
Bärby hage	128	8,2	7,6	8,1	9,0	6,7	8,0	8,0	73	105
Studentstaden	175	8,2	7,9	7,9	8,8	6,9	7,6	8,0	53	192
Främre Luthagen Fjärdingen	115	8,2	7,5	8,0	9,1	6,8	7,9	8,1	61	316
Kåbo	161	8,2	8,0	7,8	8,7	6,5	7,7	8,0	54	109
Svartbäcken	123	8,0	7,5	7,7	8,9	6,5	7,8	8,1	65	274
Luthagen	174	8,0	7,4	7,7	8,7	6,7	7,9	8,2	67	655
Rosendal	168	8,0	7,7	7,4	8,8	6,4	7,7	8,0	56	295
Fålhagen	131	7,9	7,4	7,6	8,8	6,5	7,9	7,9	66	369
Gamla Uppsala	187	7,9	7,4	7,6	8,7	6,2	7,9	7,8	66	152
Eriksberg	164	7,9	7,6	7,5	8,5	6,7	7,6	8,1	67	392
Tuna backar	125	7,8	7,2	7,5	8,8	6,6	7,5	7,9	66	79

Stadsdel	Områdeskod	Index	Trygghet	Granntillit	Rek	Tillit	Nöjdhet	Kris-hjälp	Svar%	Svarsantal
Flogsta Ekeby	167	7,7	7,7	7,3	8,1	6,4	7,6	7,9	59	333
Kungsängen	113	7,6	7,1	7,1	8,4	6,5	8,0	8,0	61	380
Slavsta	137	7,5	7,2	7,2	8,0	6,4	7,7	8,0	53	62
Årsta	133	7,5	6,5	7,5	8,4	6,4	7,8	8,0	66	318
Centrum	111	7,4	6,5	7,4	8,3	6,6	8,0	8,0	61	353
Nyby	186	7,3	7,0	7,0	8,0	6,1	7,5	7,9	58	190
Höganäs	114	7,3	6,5	7,0	8,3	6,5	8,0	8,0	63	194
Kapellgärdet	184	7,2	7,1	6,8	7,7	6,3	7,6	8,1	54	405
Stenhagen	171	7,1	6,4	7,1	7,9	6,3	7,6	8,2	51	180
Valsätra	153	7,1	6,9	7,0	7,4	6,5	7,8	8,0	58	192
Sala backe	132	7,0	6,5	6,7	7,8	6,2	7,6	7,9	62	604
Sävja	145	6,9	6,3	6,8	7,7	6,3	7,6	7,9	57	213
Löten	185	6,9	6,5	6,9	7,5	6,3	7,6	8,1	58	204
Brillinge	183	6,6	5,6	6,6	7,7	5,5	7,8	7,7	54	13
Bäcklösa	159	6,5	6,7	6,1	6,7	6,2	7,5	8,0	53	88
Gottsunda	157	6,5	6,2	6,5	6,8	6,3	7,6	8,0	51	297
Kvarngärdet	181	6,3	5,6	6,3	7,1	5,9	7,5	7,9	55	116
Gränby	182	6,3	6,0	6,1	6,8	5,9	7,5	8,3	51	282